

तस्य दिव्यतः । न वर्धते प्रयत्नस्य दमः शुद्धं प्रतिशु-
तम् इति । भुक्तवन्निमित्तनेन स्थापितस्य गुप्ताधेः स्त्रा-
लङ्कारादिरूपभोगे वृद्धिर्भवतीत्युक्तम् । अतएव गो-
तमः “भुक्ताधिर्न वर्धते वस्त्रालङ्कारादिरिति” अ-
व्यङ्गीतञ्च दिव्यतः प्रतिदातुमिच्छोरधमर्णादुत्तम-
र्णोऽङ्गिभोगादिवशान्न यदा वृद्धाति तदा तस्य कृतापि
वृद्धिस्तद्दिनादारभ्य न देयेत्यर्थः । तथा च याज्ञवल्क्यः
“दोयमानं न वृद्धाति प्रयुक्तं यत् स्वकम्बनम् ।
मध्यस्थस्यापितं तत्स्यादु वर्धते न ततः परम्” इति ।
मध्यस्थस्यापितमिति विशेषणनाधमर्णो यदि स्त्रिकटे
स्थापयति तदा भवत्येव वृद्धिरिति । ६ शैलेयमनुब्रूय
पु० । १० धने च राजनि० ।

वृद्धिका स्त्री वृद्धि+कार्ये क । वृद्धिनामकौषधे शब्दच० ।
वृद्धिजीविका स्त्री वृद्धिस्तद्रूपा जीविका । कथयानादिषु
प्रयुक्तधनेभ्यो ल भद्रपञ्जीविकायाम् ।

वृद्धिप्राङ् वृद्धौ अथ्यदयाव प्राङ् । पुत्रादीनां संस्कारा-
ङ्गे पार्श्ववर्धिके नान्दीप्राङ्गे नान्दीप्राङ्गण्डे इत्यम्
वृद्धौ पु० कर्म० अथ समा० । जरद्वये अमरः ।

वृद्धाजीव लि० वृद्धिम् अथमर्थतः प्रयुक्तद्रव्याधिकत्वात्-
माजीवति आ+जीव+अच् । वार्तुषिके अमरः ।

वृध दीप्तौ पु० उभ० अक० सेट् । वर्धयति ते अवीवृधत् त
अववर्धत् व ।

वृध वृद्धौ भा० आत्म० लुङि लृटि लृङि च उभ० अक०
सेट् वृता० । वर्धते अटिच् अववृधत् अववर्धित् वृतवत्
वतस्यति वर्द्धिष्यते । अटिच् क्ता सेट् ।

वृधसान पुंस्त्री० वृध-सान अचक् च । मनुष्ये वि० कौ० ।
स्त्रियां ङीष् । [उणादि० ।

वृधसानु पु० वृध-आत् अचक् च । १ पुरुषे २ पत्ने ३ ज्ञातो च
वृन्त न० वृ-क्त नि० अच् च । (वा० टा) फलपलादिवस्त्रेण अमरः
वृन्ताक पुंस्त्री० वृन्तमकति अक-अण् । वार्ताकौ शब्दच० ।

स्त्री राजनि० स्त्रीत्वे गौरा० ङीष् ।

वृन्तिता स्त्री वृत्तं जातकस्याः तार० इतच् । कटुकायां शब्दच० ।
वृन्द न० वृत्ते वृत्तते वा-वृण-वृत वा दन् नि० । १ समूहे
अमरः । २ द्वावुदसंख्यायां व्योति० ३ केदारकन्यायां
४ तल्लयां स्त्री शब्दच० । ५ राधिकायां स्त्री वृन्दावनम् ।

वृन्दार लि० वृन्दमृच्छति कर्-अण् । मनोहरे शब्दच० ।

वृन्दारक पु० वृन्देन कायति कै-क । १ देवे अमरः । स्त्राद्ये
क । २ सुखे ३ मनोहरे च लि० ४ यूथपतौ पु० व्यादि ।

वृन्दावन स्त्री वृन्दावाः तपस्यार्थं तत्क्रीडार्थं वा वनम् शा०

त० । मधुरासन्निकटे वैष्णवे १ तोषभेदे गोलीकस्य धामभेदे
च “कमालांशा तस्य (केदारस्य) कन्या नाम्ना वृन्दा तप-
स्त्रिनीत्युपक्रमे “वृन्दा यत्र तपस्त्रिमे तत्तु वृन्दावनं
अतम् । वृन्दायात्र कता क्रीडा तेन वा सुनिपुण्य ! ।

राधाषोडशनाम्नां च वृन्दा नाम श्रुतो श्रुतम् । तस्याः
क्रीडा वनं रम्यं तेन वृन्दावनं अतम्” ब्रह्मवै० जन्म-
१७ अ० । “नित्यं वृन्दावनं धाम ब्रह्माण्डोपरि संस्थि-
तम् । पूर्णब्रह्मसुखेश्वर्यं नित्यमानन्दमय्यम् । वैकुण्ठ-
शृङ्गादि तदंशं स्वयं वृन्दावनं भुवि । गोतोकेष्वर्थेषु
यत्किञ्चित् गोकुले तत् प्रकीर्तितम् । वैकुण्ठादिवैभवं
यत् हारकायां प्रकाशयेत् । यद्ब्रह्म परमेश्वर्यं नित्यं
वृन्दावनाश्रयम् । तस्मात् तत्रैवोक्तवन्मे तं पृथ्वी
धन्येति विभ्रता । यत् स्थानापुरकं धाम विष्णोरेकान्त
वज्रभम् । अस्मानमधिकं नाम धेयं माधुरमण्डलम् ।
निगूढं परमं स्थानं पुण्यं भ्यन्तरसंस्थितम् । सहस्रपल-
कमलाकारं माधुरमण्डलम् । विष्णुचक्रं परिभ्राम-
न्नाम वैष्णवमङ्गुतम् । कर्णिकापलविस्तारं रहस्य-
क्रममोरितम् । प्रधानं हादशारण्यं माहात्म्यं कथितं
क्रमात् । भद्राश्रीशङ्कोरशभाण्डीरशमङ्गापताङ्गसदीर-
काः ७ । बह्वर्चःपुष्पदंष्ट्रकाव्यं १० मधु ११ वृन्दावनं १२ तथा ।
हादशैता वने संख्याः काबिन्द्याः सप्त पश्चिमे । पूर्वं पञ्च
वनं प्रोक्तं तत्रास्ति शुद्धसुत्तमम् । महावनं गोकुणाख्य
रम्यं मधुवनं तथा । पूर्वं तु पञ्च भद्राद्यास्तालाद्याः
सप्त पश्चिमे । अन्यत्रोपवनं प्रोक्तं जणक्रीडारसस्य
लम् । कदम्बसङ्घिकं नन्दवनं नन्दीश्वरं तथा
नन्दनानन्दखण्डञ्च पाञ्चाशदधिकैतकम् । सुगन्धिमादः
कैलभमृतं भोजनस्य लम् । सुखप्रसाधनं वत्सहरण
शेषशायनम् । श्यामपूष दक्षिणामं चक्रभातुपुरं तथा
सहितं विपदस्यैव बालक्रीडञ्च धूपरम् । केसुहुमं खरो-
वीरसुतसुखञ्चापि नन्दनम् । इत्येव वने संख्यास्त्रिं-
शत्रोपवने कृता । पूर्वोक्तं हादशारण्यं प्रधानं वन-
सुत्तमम् । तत्रोत्तरे चतुर्थञ्च वनञ्च सुसुदाहृतम् ।
नाना विधरसक्रीडानानाजीवासयस्य लम् । दक्षविषाट
विस्ताररहस्यक्रममोरितम् । सहस्रपलकमलं गोकु-
लाख्यं महत् पदम् । तत्रोपरि स्वर्णपीठे मणिसङ्घप
मण्डितम् । तत्र तत्र क्रमादितु विदितु टलमोरितम् ।
बृहत् दक्षिणे प्रोक्तं परं शुद्धोत्तमोत्तमम् । तस्मिन्